

MAGDALENA JAGIEŁŁO-KOWALCZYK

Eko-zwierciadła przestrzeni

Eco-mirrors of spaces

Przestrzeń pomiędzy zabudową mieszkaniową, z jej ożywionymi i nieożywionymi elementami, jest dopełnieniem tejże zabudowy. Razem tworzą środowisko mieszkaniowe człowieka. Dla atrakcyjnych form architektonicznych może więc ta przestrzeń stanowić tło, eksponując wszelkie ich wartości. Mniej zaś ciekawe formy mogą się w nią wtopić. Europejskie przykłady istniejących eko-osiedli ukazują, jak wielkie jest znaczenie formalne, zdrowotne i estetyczne otoczenia, w którym mieszkamy. W urzędzeniu „przestrzeni pomiędzy” szukamy wyjątkowości, czegoś, co jest nasze, z czym się możemy utożsamiać. Maksymalne dogęszczanie zabudowy powoduje odhumanizowanie przestrzeni wokół. Pozostawienie „oddechu”, organizacja miejsc wspólnych, zaaranżowanych z myślą o konkretnych użytkownikach zespołów mieszkaniowych, podnosi ich atrakcyjność. Pomysły na taką przestrzeń z zastosowaniem zasad green architecture, w których zawiera się poszanowanie dla przestrzeni i dla użytkownika, mogą być niezwykle różnorodne. Tworzywem są tu zieleń, woda, elementy małej architektury, zastosowane materiały budowlane i wykończeniowe. Metodą działania jest wykorzystanie zasad teorii kompozycji, złudzeń optycznych, refleksów, odbić czy przenikania się wewnątrz z zewnątrz. Jeden ze „sposobów” na organizację przestrzeni w osiedlach to zastosowanie wody i szkła – zwierciadeł przestrzeni.

Walory zdrowotne, estetyczne, psychologiczne wody są powszechnie uznane. Woda – fundamentalne źródło życia, uważana była od wieków za istotę sił nadprzyrodzonych. W wyroczni delfijskiej i w Olimpii korzystano z mocy świętych źródeł. Woda jest symbolem tworzenia i regeneracji. Zanurzenie w wodach Gangesu czy chrzest w religii chrześcijańskiej są oczyszczeniem i dają duchowe odrodzenie. Bieżąca woda dla Chińczyków niesie siłę życia zwaną chi. Zdrowotne, cenione do dziś

The space between residential buildings with its animate and inanimate elements complements them. Together they form man's housing environment. Thus, such a space may make the background for attractive architectural forms exposing all their values. On the other hand, less interesting forms could interblend. European examples of the existing eco-estates show the great formal, sanitary and aesthetic meaning of the surroundings we live in. In the arrangement of "the space in-between" we search for uniqueness, something that is ours, something we can identify with. Maximum density of development dehumanizes the space around. Leaving a break, organizing common places arranged for the sake of specific users of residential complexes increases their attractiveness. Ideas for such a space with the use of the principles of green architecture which respect space and its users may be unusually diverse. They include

„Zwierciadło” szklane. Akademii Mont Cenis, zagłębie Ruhry / Glass "mirror". Akademii Mont Cenis, the Ruhr

„Zwierciadło” wodne. Ekologiczne osiedle mieszkaniowe w Malmö.
Water “mirror”. Ecological housing estate in Malmö.

„Zwierciadło” wodne. Ekologiczne osiedle mieszkaniowe w Malmö.
Water “mirror”. Ecological housing estate in Malmö.

„Zwierciadło” szklane. Ekologiczne osiedle mieszkaniowe w Malmö.
Water “mirror”. Ecological housing estate in Malmö.

„Zwierciadło” szklane. Akademie Mont Cenis, zagłębie Ruhry.
Glass “mirror”. Akademie Mont Cenis, the Ruhr.

właściwości wody były znane już w starożytności. Hipokrates zalecał kąpiele i picie wody źródlanej. Rzymianie leczyli się z pomocą gorących źródeł i łaźni miejskich. Japończycy traktują kąpiele wodne jako czas na medytację. We współczesnym świecie coraz powszechniejsze stają się: hydroterapia, korzystanie z sauny i jacuzzi. Woda zaś jako element wyposażenia wnętrz architektonicznych, urbanistycznych, krajobrazowych daje wrażenie harmonii i dobrego samopoczucia. Funkcją zbiorników wodnych w eko-inwestycjach mieszkaniowych polegająca na zbieraniu wody opadowej czy byciu elementem oczyszczalni trzcinowych jest też coraz częściej brana pod uwagę. Woda w otoczeniu domów, z istniejącymi w niej formami życia pomaga w regulacji wilgotności, zwiększa ilość korzystnych jonów, oczyszcza i chłodzi powietrze. Energia wód rzek czy pływów morskich jest źródłem odnawialnej i czystej energii użytkowej. Bardzo ciekawy wydaje się też aspekt wprowadzenia wody w celu uzyskania nierzeczywistego, plastycznego obrazu otaczającej przestrzeni – jej odbicia. Odbijają się w niej drzewa i skały, formy architektoniczne i niebo. Odbijają się elementy przyrody ożywionej. Ten odbity obraz zmienia się w zależności od pór roku, dnia, oświetlenia. Może ulegać deformacjom i przeobrażeniom. Może żyć swoim „falującym” życiem. Dlatego woda zachwycała i była inspiracją artystów i naukowców od Leonarda da Vinci do dziś. Podobnie, choć abiotycznie – szkło. Tafle szkła elewacyjnego nie tylko odbijają to co wokół, ale pozwalają na „prze-

greenery, water, decorative structures, applied building and finishing materials. The working method is the application of the principles of compositional theories, optical illusions, reflections or intermingling interiors and the outside. One of the “manners” of organizing space in estates is the use of water and glass – the mirrors of spaces. The sanitary, aesthetic and psychological values of water are generally acknowledged. Water – the fundamental source of life – has been considered as the essence of supernatural forces for ages. The Delphic oracle and Olympia used the power of holy springs. Water is a symbol of creation and regeneration. Having a dip in the waters of the Ganges or baptism in the Christian religion provide purification and spiritual revival. The Chinese believe that running water brings the power of life called ch'i. The sanitary properties of water, already known in antiquity, are still highly valued. Hippocrates recommended taking baths and drinking spring water. The Romans used hot springs and bathhouses in medicine. The Japanese treat baths as a time for meditation. In the modern world, hydrotherapy, sauna and Jacuzzi are becoming more and more popular. Water as an element of the furnishings of architectural, urban and landscape interiors arouses the impression of harmony and a good frame of mind. The function of reservoirs in housing eco-investments, which consists in collecting rainwater or being an element of reedy refineries, is often taken into consideration. Water surrounding houses with the existing forms of life helps to regulate humidity, increases the amount of profitable ions, cleans and cools the air. The energy of rivers or seas is the source of renewable and clean usa-

plyw” przestrzeni, związanę wewnątrz architektonicznych z naturą. Szkło znano i stosowano już w starożytności. Znalezione w sumeryjskim mieście Ur szklane paciorki datuje się na 2450 r. p.n.e. Szklarstwo rozwijało się w starożytnym Babilonie, Egipcie, a szczególnie w Rzymie. Przez całe epoki było jednak towarem luksusowym. Początek nowej „szklanej” ery symbolizował wzniesiony w 1851 roku na Wystawę Światową w Londynie Crystal Palace, w którym Joseph Paxton zastosował żeliwną konstrukcję szkieletową i wielkie przeszklone powierzchnie. Szkło otrzymywane z naturalnych surowców jest produktem zdrowym, nie szkodzi środowisku i może podlegać recyklingowi. Przepuszcza w 90% promieniowanie widzialne, a specjalne szkło kwarcowe przepuszcza również ultrafiolet. Jest głównym i nieodzownym elementem domów solarnych wykorzystujących bierną metodę ogrzewania energią słoneczną. Zarówno przeszklone elewacje domów pasywnych, jak i powierzchnie kolektorów i baterii słonecznych wykorzystujących energię słoneczną w sposób czynny wpisują się znakomicie w ideę zwierciadeł przestrzeni. Zwierciadeł przyjaznych człowiekowi, przyjaznych środowisku – ECO-ZWIERCIADEŁ.

Bibliografia/Bibliography:
Schneider-Skalska Grażyna, *Architektura a Natura* [w:] Housing Environment 4/2006, Kraków 2006.
Pearson Dawid, *Przyjazny dom*, Wydawnictwo Murator, 1998.

ble energy. The aspect of introducing water in order to get an unreal, plastic image of the surrounding space – its reflection – is of great interest, too. It reflects trees and rocks, architectural forms and the sky, the elements of animated nature. This reflected image changes depending on the seasons, the times of the day, lighting. It may be deformed and transformed. It may live its “waving” life. Therefore, water has been enchanting and inspiring artists and scientists since the days of Leonardo da Vinci. Similarly but abiotically – glass. The surfaces of elevation glass not only reflect what is around but facilitate the “flow” of spaces, connect architectural interiors and nature. Glass was already known and used in antiquity. Glass beads found in the Sumerian city of Ur date back to 2450 BC. Glazury developed in ancient Babylon, Egypt and especially Rome. However, glass acted as a luxury commodity for entire epochs. The beginning of a new “glass” era was symbolized by the Crystal Palace raised in 1851 for the World Exhibition in London. Joseph Paxton used a cast-iron framework construction and large glassed-in areas. Glass made of natural resources is a healthy product which does not harm the environment and can be recycled. It lets 90% of visible radiation in; special quartz glass also lets ultra-violet in. It is the main and indispensable element of solar houses using a passive method of heating with solar energy. Both the glassed-in elevations of passive houses and the surfaces of collectors and batteries using solar energy in an active manner are excellently adjusted to the idea of the mirrors of spaces. Mirrors friendly to man, friendly to the environment – ECO-MIRRORS.